

ADRODDIAD CYFLWR Y SECTOR 2026

EFFAITH YNNI'R MÔR AR
ECONOMI, SWYDDI A
DIWYDIANT CYMRU

RHAGAIR

Mae Cymru mewn cyfnod hollbwysig yn ei thaith ynni'r môr, ac mae'r ffigurau a gynrychiolir yn yr adroddiad hwn yn dangos hyn yn berffaith. Dros y degawd diwethaf, mae bron i £365 miliwn wedi'i fuddsoddi yn y sector ynni'r môr yng Nghymru, gan gefnogi bron i 2,000 o swyddi, a chyfres o brosiectau sy'n arwydd o gyfle i ddod sydd hyd yn oed yn fwy.

Yn y dyfroedd o amgylch Ynys Môn, ym mhorthladdoedd Cymru, ac yng nghanolfan ddiwydiannol De Cymru, mae rhwydwaith amrywiol a galluog yn cael ei adeiladu. Mae datblygwyr, cwmnïau cadwyn gyflenwi, porthladdoedd, prifysgolion a llywodraethau yn cydweithio i droi cysyniadau cynnar yn brosiectau y gellir eu defnyddio a seilwaith a allai ehangu'n gyflym.

Mae Cymru'n profi i fod yn lleoliad credadwy a chystadleuol ar gyfer ffrwd lanw ac ynni gwynt ar y môr, ac yn erbyn cefndir o siociau ynni byd-eang parhaus, mae'r sector yn symud tuag at gyflawni.

Mae prosiectau llanw ym Morlais yn symud tuag at bŵer cyntaf, mae ynni gwynt ar y môr yng Ngogledd Cymru yn cyflymu ac mae'r Môr Celtaidd yn symud ymlaen o brofi ac arddangos i ddatblygiadau ynni gwynt arnofiol ar y môr ar raddfa gigawat. Nid camau cynyddrannol yw'r rhain; maent yn cynrychioli newid sylweddol o ran uchelgais, graddfa ac effaith.

Bydd y blynyddoedd nesaf yn pennu a fydd Cymru'n manteisio ar werth economaidd a diwydiannol llawn y trawsnewidiad hwn. Bydd sicrhau'r canlyniad hwnnw'n dibynnu ar fuddsoddiad parhaus, uwchraddio'r grid yn amserol, fframweithiau polisi cefnogol, ac, yn hollbwysig, gallu diwydiant Cymru i gyflawni ar raddfa fawr. Mae'r sylfeini'n gryf, ond rhaid adeiladu arnynt nawr yn gyflym ac yn hyderus.

Yn Ynni'r Môr Cymru, rydym yn gweld ein rôl fel hwylusydd ac eiriolwr. Rydym yn dwyn ynghyd y sefydliadau sy'n gwneud i'r sector hwn weithio, yn sicrhau bod lleisiau Cymru yn cael eu clywed mewn penderfyniadau cenedlaethol, ac yn helpu i drosi cyfleoedd yn ddarpariaeth. Mae'r cynnydd a amlinellir yn yr adroddiad hwn yn adlewyrchu cryfder yr ymdrech ar y cyd hwnnw.

Mae llawer i'w wneud o hyd. Ond am y tro cyntaf, nid yw Cymru yn trafod ei photensial ynni'r môr yn unig; rydym yn dechrau ei wireddu.

TAM BARDELL

Cadeirydd Ynni'r Môr Cymru

CANFYDDIADAU ALLWEDDOL

Mae sector ynni'r môr ac ynni gwynt ar y môr yng Nghymru yn amlwg yn symud ymlaen o arloesi cynnar tuag at ddefnydd ar raddfa fasnachol. Ers 2015, **cyrhaeddodd cyfanswm y buddsoddiad yn y sector yng Nghymru tua £364.8 miliwn.**

Mae'r buddsoddiad hwn wedi cefnogi **bron i 2,000 o swyddi**, y mae'r rhan fwyaf ohonynt yn Ne Cymru.

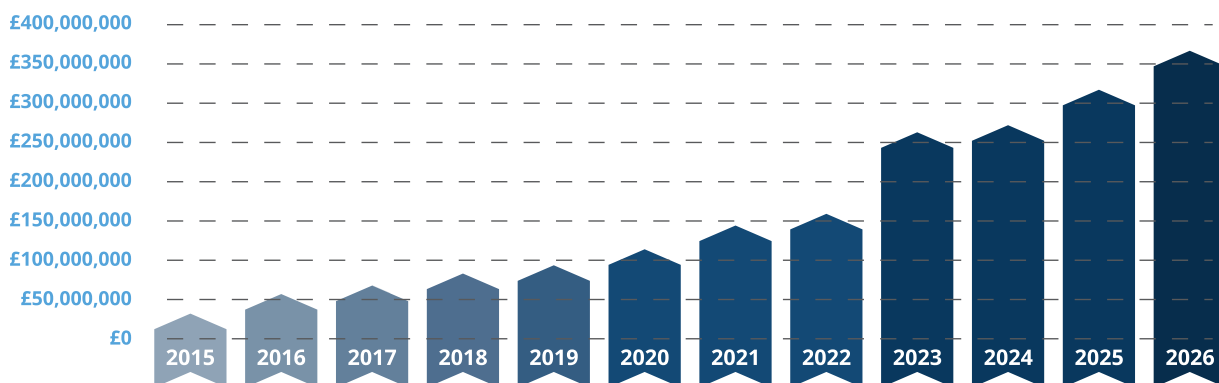
Mae'r rhan fwyaf o'r buddsoddiad hyd yma yn cysylltu'n uniongyrchol â **datblygu cadwyn gyflenwi a diwydiant ffrwd lanw Cymru**, gan gynnwys gwariant ar seilwaith porthladdoedd, cyfleusterau gweithgynhyrchu, a thechnoleg ffrwd lanw a datblygu prosiectau.

Gyda phrosiectau ynni gwynt ar y môr yn symud ymlaen ym Môr Iwerddon a'r Môr Celtaidd, a disgwyliad defnydd masnachol cyntaf o ffrwd lanw ym Morlais yn 2027, **mae'r biblinell bosibl i Gymru yn y dyfodol yn sylweddol.**

Credyd Llun:
Marine Power
Systems

BUDDSODDIAD CRONNUS 2015 – 2026 DROS DDEGAWD O DWF

Ers 2015, amcangyfrifir bod buddsoddiad o **£364.8 miliwn** wedi'i gofnodi yn sectorau ynni'r môr ac ynni gwynt ar y môr Cymru.

Mae'r ffigur hwn yn seiliedig ar ddata a rennir gan aelodau Ynni'r Môr Cymru ac mae'n cynnwys cyllid cyhoeddus a phreifat, gan gwmpasu popeth o dechnolegau a seilwaith newydd i gadwyni cyflenwi ac ymchwil.

Cododd y buddsoddiad o **£31.9 miliwn** yn 2015, i **£277.9 miliwn** erbyn diwedd 2024, fel y'i cofnodwyd yn ein hadroddiad Cyflwr y Sector diwethaf.

Mae **£87 miliwn** pellach wedi'i gofnodi hyd at 2026, wrth i brosiectau gwynt arnofiol y Môr Celtaidd symud ymlaen trwy ddatblygiad a phrosiectau ffrwd lanw ym Morlais ar Ynys Môn agosáu at gael eu defnyddio.

Mae'r buddsoddiad hwn o filiynau o bunnoedd dros y degawd diwethaf wedi trosi'n **1,947 o swyddi** ar draws Cymru.

BUDDSODDIAD SECTORAU PENODOL

O'r **£364.8 miliwn** a fuddsoddwyd yn sector ynni adnewyddadwy morol Cymru hyd yma, mae **£140.8 miliwn**, neu 40%, yn ymwneud â datblygu'r gadwyn gyflenwi. Mae hyn yn cynnwys gwariant ar seilwaith porthladdoedd a chyfleusterau gweithgynhyrchu, gan wella gallu Cymru i gefnogi defnydd ar raddfa fawr.

Mae technoleg ffrwd lanw a datblygu safleoedd yn cyfrif am 33% o'r cyfanswm buddsoddiad sef **£116.1 miliwn**, gan adlewyrchu aeddfedrwydd y sector ynni'r llanw yng Nghymru a chrynodiad gweithgaredd ym Morlais.

Mae **gwariant ymchwil** ar draws prifysgolion Cymru, cyfleusterau profi, a rhaglenni ymchwil a datblygu cydweithredol yn cynrychioli **£42.9 miliwn**, 12% o gyfanswm y buddsoddiad cronnus.

Mae'r cyfanswm sy'n weddill wedi'i rannu ar draws **ynni'r tonnau sef £27.6 miliwn** (8%), **mae ynni gwynt arnofiol ar y môr a dwfn yn cynrychioli £20.4 miliwn** (6%) o gyfanswm y buddsoddiad, ac mae **amrediad llanw yn £6.4 miliwn** (2%).

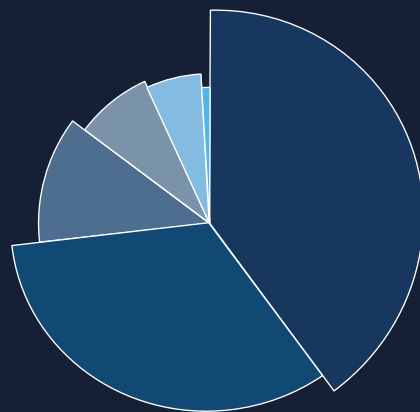
Mae'r gyfran gymharol gymedrol o fuddsoddiad ar gyfer ynni gwynt arnofiol ar y môr yn adlewyrchu amseriad yn hytrach na diffyg cynnydd. Daeth Rownd Prydlesu y Môr Celtaidd ddiweddaraf Ystad y Goron i ben ddiwedd 2025, ac nid yw gwariant cyfalaf sylweddol ar brosiectau wedi dechrau eto.

Wrth i weithgarwch datblygu gyflymu, disgwylir i broffil buddsoddi ar gyfer ynni adnewyddadwy ar y môr yng Nghymru gynyddu'n sylweddol.

DADANSODDIAD O WARIANT HANESYDDOL

● Cadwyn Gyflenwi £140,812,065	● Ton £27,563,000
● Ffrwd Lanw £116,125,000	● Ynni gwynt arnofiol / dŵr dwfn ar y môr £20,418,000
● Ymchwil £42,988,569	● Amrediad Llanw £6,418,000

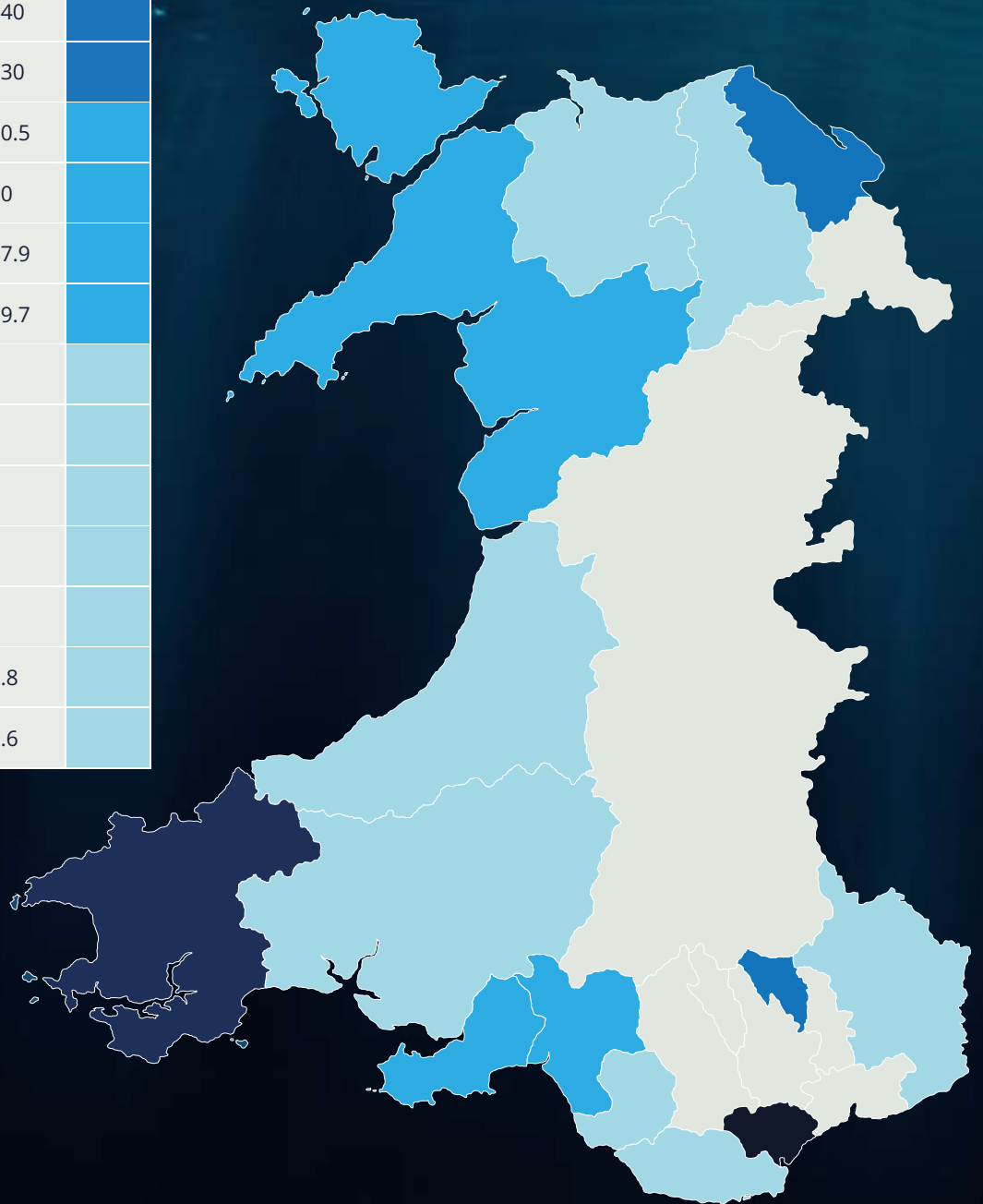

BUDDSODDIAD RHANBARTHOL

Mae gweithgaredd ynni'r môr yng Nghymru wedi'i ganoli mewn tri chlwstwr daearyddol, pob un â phroffil diwydiannol penodol. Mae'r mapiau hyn yn dangos dosbarthiad buddsoddiad a chyflogaeth yn ôl ardal awdurdod lleol.

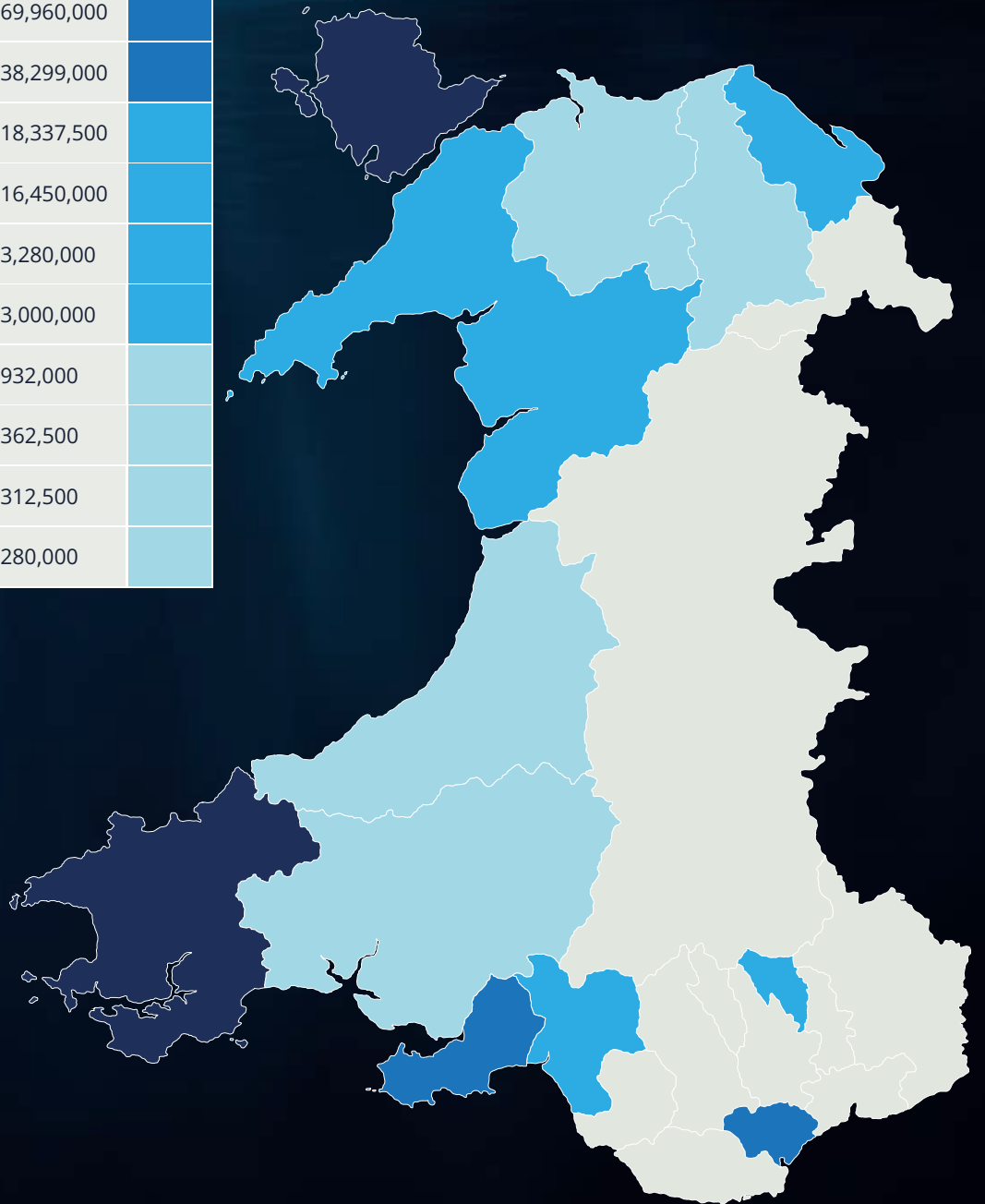
FTE CYFLOGEDIG AR HYN O BRYD FESUL SIR

Caerdydd	842.15	
Sir Benfro	508.25	
Sir y Fflint	240	
Gwent	130	
Ynys Môn	70.5	
Castell-nedd Port Talbot	70	
Abertawe	47.9	
Gwynedd	29.7	
Conwy	3	
Sir Gaerfyrddin	2	
Sir Ddinbych	1	
Ceredigion	1	
Bro Morgannwg	1	
Pen-y-bont ar Ogwr	0.8	
Sir Fynwy	0.6	

GWARIANT FESUL SIR

Ynys Môn	£114,499,670	
Sir Benfro	£97,638,905	
Caerdydd	£69,960,000	
Abertawe	£38,299,000	
Gwynedd	£18,337,500	
Sir y Fflint	£16,450,000	
Castell-nedd Port Talbot	£3,280,000	
Gwent	£3,000,000	
Ceredigion	£932,000	
Sir Ddinbych	£362,500	
Conwy	£312,500	
Sir Gaerfyrddin	£280,000	

BUDDSODDIAD RHANBARTHOL

**GOGLEDD CYMRU: YNYS MÔN,
GWYNEDD, SIR Y FFLINT, CONWY, SIR
DDINBYCH**

CYFANSWM Y BUDDSODDIAD: £149.6 MILIWN

CYFANSWM Y SWYDDI: 344

Mae Gogledd Cymru ar y blaen yn y DU o ran ffrwd lanw, **gyda buddsoddiad o £114.5 miliwn i'w weld yn Ynys Môn yn unig**, yr uchaf o unrhyw awdurdod lleol yng Nghymru. Mae'r gwariant hwn yn cael ei yrru gan barth arddangos llanw Morlais a'i ddeiliaid safleoedd, y mae eu prosiectau'n symud yn gyflym tuag at eu defnyddio.

Mae'r ffigur cyflogaeth o **344 o swyddi** yng Ngogledd Cymru yn ymddangos yn gymedrol o'i gymharu â lefel y buddsoddiad, ond mae hyn yn bennaf oherwydd bod ffrwd lanw yn dal i fod yn ei gyfnod cynnar, cyn ei ddefnyddio. Disgwylir i'r gweithlu adeiladu a chynnal a chadw dyfu'n sylweddol wrth i araeau fynd i mewn i'r dŵr. Mae'r rhan fwyaf o'r swyddi presennol yn canolbwyntio ar ddatblygu prosiectau, cydsynio a'r gadwyn gyflenwi.

Mae **£16.5 miliwn a 240 o swyddi** Sir y Fflint yn adlewyrchu capasiti gweithgynhyrchu a pheirianneg sy'n gwasanaethu'r sector ar y môr ehangach, gyda photensial i droi tuag at ynni'r môr ac ynni gwynt arnofiol ar y môr wrth i'r marchnadoedd hynny ehangu.

**DE-ORLLEWIN CYMRU: SIR BENFRO, SIR
GAERFYRDDIN, CEREDIGION**

CYFANSWM Y BUDDSODDIAD: £98.9 MILIWN

CYFANSWM Y SWYDDI: 511

Derbyniodd Sir Benfro fuddsoddiad o **£97.6 miliwn**, gan gefnogi **508 o swyddi**, y mae llawer ohonynt yn canolbwyntio ar weithrediadau porthladd, gwasanaethau morol, a'r gwaith ymarferol y tu ôl i gael dyfeisiau yn y dŵr.

Mae Porthladd Aberdaugleddau yn datblygu cynlluniau ar gyfer canolfan gweithrediadau a chynnal a chadw ynni gwynt ar y môr ar raddfa gigawat ym Mhorthladd Penfro, gan adeiladu ar fuddsoddiad presennol.

**DE CYMRU: CAERDYDD,
ABERTAWE, CASTELL-NEDD
PORT TALBOT, GWENT,
PEN-Y-BONT AR OGWR, BRO
MORGANNWG, SIR FYNWY**

**CYFANSWM Y BUDDSODDIAD:
£114.5 MILIWN**

CYFANSWM Y SWYDDI: 1,092

Ar hyn o bryd mae De Cymru yn cyfrif am **1,092 o swyddi, dros hanner cyflogaeth y sector yng Nghymru**, a chyda chynlluniau mawr i adeiladu un o borthladdoedd ynni gwynt arnofiol ar y môr cyntaf y DU ym Mhort Talbot, disgwylir i'r llwybr hwn barhau.

Mae llawer o'r swyddi yn yr ardal hon wedi'u crynhoi yng Nghaerdydd (**842**) a gefnogir gan glystyrau yn Abertawe, Gwent, a Chastell-nedd Port Talbot.

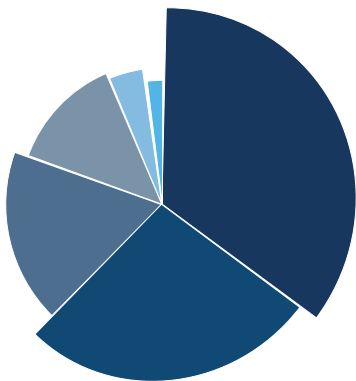
Swyddi gwasanaethau proffesiynol yw'r swyddi presennol hyn yn bennaf, ymgynghoriaeth beirianeg, rheoli prosiectau, a swyddogaethau pencadlys cwmnïau.

Mae **£64 miliwn** yn cael ei fuddsoddi i adeiladu un o'r porthladdoedd ynni gwynt arnofiol ar y môr cyntaf yn y DU ym Mhort Talbot. Ar ôl ei gwblhau, disgwylir y bydd y porthladd newydd yn cefnogi miloedd o swyddi ac yn **datgloi buddsoddiad o dros £500 miliwn ar gyfer yr ardal**.

Mae **buddsoddiad o £38.3 miliwn** a **48 o swyddi** Abertawe yn adlewyrchu ei rôl fel canolfan ymchwil ac arloesi.

DADANSODDIAD CYFLOGAETH

Adeiladu
(36%)

**Gweithrediadau a
Chynnal a Chadw**
(27%)

Technegol
(18%)

**Gwasanaethau
Prosiect**
(13%)

Masnachol
(4%)

Dylunio
(2%)

Mae 1,947 o swyddi wedi cael eu cefnogi hyd yma gan y sector ynni adnewyddadwy morol yng Nghymru. Gellir eu categorio'n fras i chwe maes:

Mae **Adeiladu (36%)** yn cyfrif am 770 o swyddi ar draws Cymru. Mae hyn yn cynrychioli'r gwaith sylweddol o adeiladu seilwaith mewn porthladdoedd a chyfleusterau profi dros y degawd diwethaf.

Mae **Gweithrediadau a Chynnal a Chadw (27%)** yn dilyn gyda 578 o swyddi, y mae llawer ohonynt wedi'u lleoli yn Sir Benfro lle mae gweithrediadau porthladdoedd a gwasanaethau morol fwyaf gweithredol.

Mae **Technegol (18%)** yn cyfrif am 374 o swyddi mewn rolau fel dadansoddwyr data, technegwyr systemau gwybodaeth ddaearyddol, dadansoddwyr amgylcheddol a gwyddonwyr y môr.

Mae **Gwasanaethau Prosiect (13%)** yn cyfrif am fwy na 260 o swyddi ar draws Cymru, gyda rolau'n cynnwys rheoli prosiectau, cydsynio ac asesu effaith amgylcheddol.

Mae **Swyddogaethau Masnachol (4%)**, gan gynnwys rolau datblygu busnes, cyllid a chyfreithiol, yn cyfrif am 82 o swyddi yn y sector yng Nghymru.

Mae **Rolau dylunio (2%)** yn cyfateb i 53 o swyddi. Mae'r rolau'n cynnwys peirianwyr dylunio a datblygu, Modelwyr 3D, gweithredwyr dylunio â chymorth cyfrifiadur a pheirianwyr prototeip.

Wrth i'r sector yng Nghymru ddatblygu, bydd y proffil cyflogaeth hwn yn esblygu. Mae'n debyg y bydd nifer y swyddi adeiladu, er enghraifft, yn codi'n sydyn yn ystod cyfnodau fel uwchraddio porthladdoedd a gosod dyfeisiau, ond bydd yn lleihau unwaith y bydd y camau hynny wedi'u cwblhau.

Yn y cyfamser, bydd nifer y swyddi gweithrediadau a chynnal a chadw yn tyfu'n gyson wrth i fwy o gapasiti ynni adnewyddadwy ddod ar-lein. Er enghraifft, mae angen cynnal a chadw parhaus ar arae llanw 30 megawatt (MW) neu fferm wynt arnofiol 100MW drwy gydol ei hoes 20-25 mlynedd.

Disgwylir i rolau mewn gwasanaethau technegol a phrosiectau aros yn gyson neu gynyddu, wrth i biblinell prosiectau Cymru ehangu a chwmnïau lleol ddechrau allforio eu harbenigedd yn rhyngwladol.

Credyd Llun: Venterra

EDRYCH YMLAEN

Mae'r ffigurau buddsoddi a swyddi yn y bennod hon yn crynhoi'r prosiectau a gyflawnwyd ac a ymrwymwyd yng Nghymru hyd yn hyn. Ond mae'r hyn sy'n dod nesaf ar raddfa llawer mwy.

Trwy Rowndiau Dyrannu Contractau ar gyfer Gwahaniaeth (CfD) olynol, sef prif fecanwaith Llywodraeth y DU ar gyfer cefnogi cynhyrchu trydan carbon isel, mae Morlais wedi sicrhau 56.52MW o gapasiti ffrwd lanw ar draws sawl datblygwr. Disgwylir y defnydd cyntaf o 2027.

Yn y cyfamser, mae prosiectau ynni gwynt ar y môr y Môr Celtaidd yn mynd trwy'r cyfnod datblygu, gan ddod â galw am seilwaith porthladd wedi'i uwchraddio, gallu gweithgynhyrchu a gweithlu medrus ar raddfa na welwyd o'r blaen yma yng Nghymru. Mae'r prosiect Profi ac Arddangos cyntaf, Erebus, wedi sicrhau CfD i ddarparu 100MW.

Ar gyfer y ddwy dechnoleg, dim ond dechrau piblinell llawer mwy yw hwn, gyda dros 4,800MW o safleoedd wedi'u prydlesu yn y Môr Celtaidd a'r potensial i ddarparu ar gyfer hyd at 240MW ym Morlais.

Y cwestiwn go iawn nawr yw a yw Cymru'n barod ac yn gallu manteisio ar y cyfle hwn, neu a yw'n symud i ranbarthau eraill yn y pen draw. Mae'r gwaith sylfaenol wedi'i osod trwy'r buddsoddiadau hyd yn hyn, ond mae'r hyn sy'n digwydd nesaf yn dibynnu ar gefnogaeth polisi barhaus, mynediad at y grid cenedlaethol ac a all diwydiant Cymru ddod at ei gilydd a chyflawni ar raddfa fasnachol.

DARPARU YNNI FFRWD LANW YNG NGHYMRU

Mae'r sector ffrwd lanw yng Nghymru yn symud tuag at gyfle diwydiannol go iawn. Dim ond deng mlynedd yn ôl, roedd y dechnoleg yn dal i brofi ei hun ar raddfa fach. Heddiw, mae gan y sector gapasiti wedi'i gontractio, buddsoddiad cyhoeddus, cefnogaeth ddeddfwriaethol a chymuned ryngwladol o ddatblygwyr sy'n dewis Cymru fel y lle i lansio eu technoleg.

MORLAIS: PORTH CYMRU I FFRWD LANW MASNACHOL

Yng nghanol stori ffrwd lanw Cymru mae Morlais, parth arddangos ynni'r llanw wedi'i leoli yn y rاسys llanw oddi ar arfordir gogledd-orllewin Ynys Môn, yn rhai o ddyfroedd mwyaf egniol Cymru.

Mae gan y safle gyfanswm capasiti o 240 MW, parth lleoli sydd wedi cael cydsyniad ymlaen llaw, a chysylltiad grid gweithredol eisoes ar waith, gan ei wneud yn un o'r safleoedd ynni'r llanw mwyaf parod i fuddsoddi yn y byd.

Dyfarwyd y brydles ar gyfer Morlais i Menter Môn, menter gymdeithasol leol sydd wedi'i lleoli ar Ynys Môn y mae ei chenhadiaeth graidd yn creu budd economaidd parhaol i'r cymunedau y maent yn eu gwasanaethu. Mae eu stiwardiaeth yn golygu bod refeniw o'r safle wedi'i gynllunio i lifo'n ôl i'r gymuned leol; cefnogi swyddi, creu cyfleoedd i bobl adeiladu gyrfaoedd mewn diwydiant gwerth uchel sy'n dod i'r amlwg heb adael yr ardal, a helpu i gynnal gwedd cymdeithasol a diwylliannol Ynys Môn, gan gynnwys ei chymunedau Cymraeg eu hiaith.

Hyd yn hyn, mae wyth prosiect gan bum datblygwr wedi sicrhau Contractau ar gyfer Gwahaniaeth (CfD) sy'n gyfanswm o 56.52 MW o gapasiti ffrwd lanw, i gyd i'w cyflawni ym Morlais rhwng 2027 a 2030.

Mae'r contractau hyn yn cynrychioli'r gyfran fasnachol gyntaf o botensial 240 MW y safle.

DEILIAID ANGORFEYDD MORLAIS

● HydroWing Inyanga

Ar y blaen gyda 30 MW wedi'i gontractio ar draws tri phrosiect, y mae'r cyntaf ohonynt i'w ddefnyddio yn 2027/28.

● Verdant Power

Yn cyfrannu 4.9 MW drwy eu prosiect Morlais Verdant Isles BL3, y disgwylir iddo gael ei ddefnyddio yn 2027/28.

● QED Naval

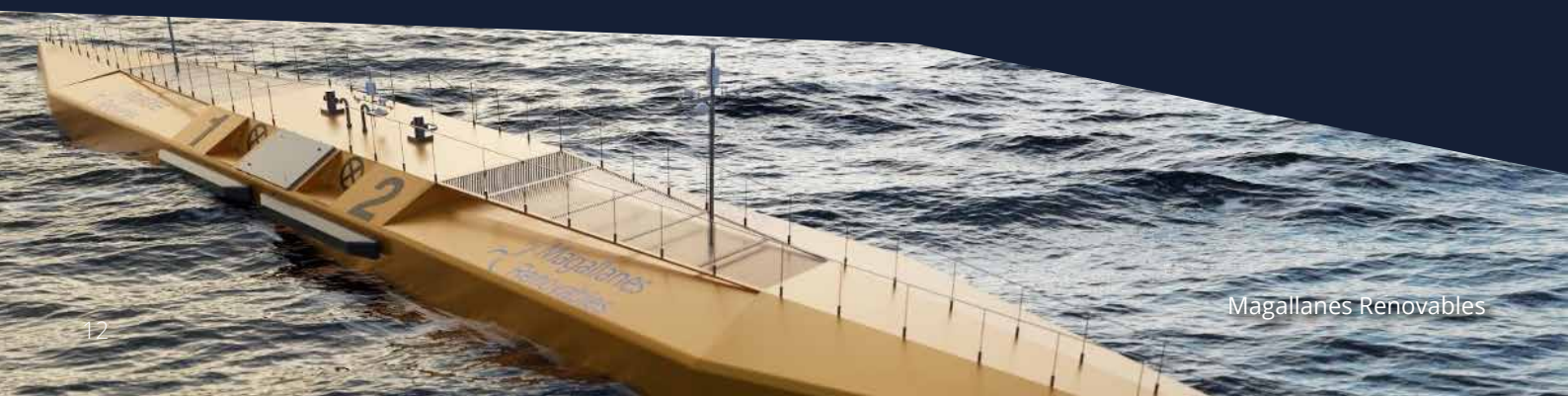
Wedi sicrhau gyfanswm o 10 MW ym Morlais ar draws dau brosiect, wedi'u cyflwyno'n raddol rhwng 2026 a 2029.

● Tidal Technologies

Disgwylir i brosiect 3 MW gael ei ddefnyddio yn 2028/2029.

● Magallanes Renovables

Yn dod â dau brosiect i Morlais sy'n gyfanswm o 8.62 MW. Mae gan y datblygwr o Sbaen hanes sefydledig o ddefnyddio llanw ac mae'n disgwyl defnyddio eu dyfais gyntaf yn 2027/28.

YR HER ARIANNU

Mae'r heriau ariannol sy'n ymwneud â ffrwd lanw yng Nghymru yn gymhleth. Mae prosiectau'n rhy newydd i lawer o fenthycwyr seilwaith confensiynol eu hystyried, yn rhy ddwys o ran cyfalaf i gyllidwyr cyfnod cynnar, ac yn rhy fach yn unigol i ddenu'r marchnadoedd dyled sefydliadol sydd bellach yn ariannu prosiectau ynni gwynt ar y môr yn rheolaidd.

Er gwaethaf contractau ar gyfer gwahaniaeth wedi'u llofnodi ac amgylchedd polisi cefnogol, y bwlch ariannu hwn sy'n peri'r risg fwyaf sylweddol i gyflawni'r prosiectau hyn. Bydd cau'r bwlch hwnnw angen cyfalaf amyneddgar, sy'n goddef risg gan sefydliadau cyhoeddus, cyllid datblygu, a marchnadoedd preifat sy'n barod i gefnogi lleoliadau masnachol cyntaf o'u math ar raddfa fawr.

Mae penderfyniad Llywodraeth Cymru i wneud buddsoddiadau ecwiti uniongyrchol yn HydroWing Inyanga a Morlais yn arbennig o galonogol, ac yn arwydd uniongyrchol o hyder y cyhoedd, gan helpu i leihau risg lleoliadau cyntaf fel y gall cyfalaf preifat ddilyn.

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cymryd camau i ddiogelu datblygiad ffrwd lanw yn y dyfodol yng Nghymru, gan ddynodi Ardaloedd Adnoddau Strategol Ffrwd Lanw ar hyd arfordir Cymru.

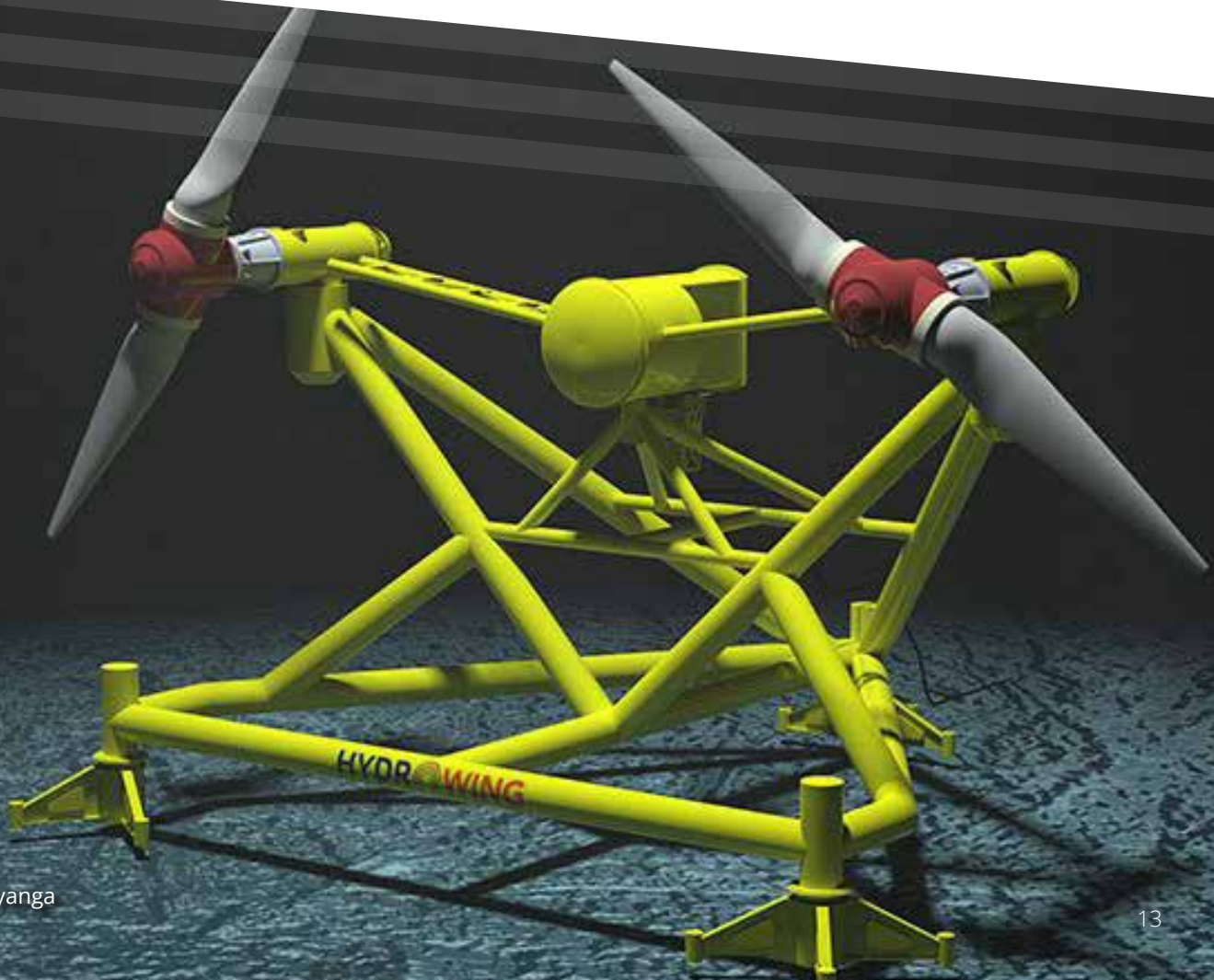
Bydd y ddeddfwriaeth hon yn diogelu'r ardaloedd lle mae'r adnoddau llanw mwyaf ar gyfer datblygiad yn y dyfodol, gan ddarparu'r sicrwydd hirdymor sydd ei angen ar fuddsoddwyr a datblygwyr i gynllunio y tu hwnt i Morlais.

Y FFORDD YMLAEN

Mae'r Tasglu Ynni'r Môr, a gyhoeddwyd gan Weinidog Ynni'r DU, Michael Shanks, yng Nghynhadledd Flynyddol MEW ym mis Ebrill 2025, yn datblygu argymhellion i'r llywodraeth ar gyflymu'r sector ffrwd lanw.

Mae'r argymhellion hyn, sy'n canolbwyntio ar bedwar pecyn gwaith: cyllid, datblygu safleoedd, cadwyn gyflenwi ac arloesi, i'w cyhoeddi yn Hydref 2026.

Mae'r sylfeini'n gryf ar gyfer y sector, ac mae'r cyfle yn enfawr. Yr her ddiffiniol ar gyfer y tair blynedd nesaf yw sicrhau bod prosiectau gyda megawatiau wedi'u contractio yn cael eu defnyddio ac yn darparu sector masnachol gweithredol trwy fuddsoddiad, polisi ac ymrwymiad cyhoeddus parhaus.

AMREDIAD LLANW YNG NGHYMRU: O DYSTIOLAETH I GYFLAWNI

Mae gan Gymru ddau o'r cyfleoedd amrediad llanw mwyaf addawol ym Mhrydain, Aber Hafren ac arfordir Gogledd Cymru. Mae'r ddau yn cynnig adnoddau llanw eithriadol, yn ogystal ag awdurdodau lleol cefnogol, diwydiant, academia a chyrrff datblygu. Eto, er bod technoleg ffrwd llanw yn symud ymlaen tuag at ddefnydd masnachol, mae amrediad llanw yng Nghymru yn dal i osod ei sylfeini.

Mae'r dechnoleg yn cynnig cyfle cenedlaethol, hirdymor. Mae wedi'i brofi i allu gostwng prisiau trydan cyfanwerthu, integreiddio i'r grid gyda'r effaith leiaf, ac yn hollbwysig, darparu pŵer rhagweladwy.

Yn 2025, cyhoeddodd y Gweithredwr Systemau Ynni Cenedlaethol (NESO) yr asesiad lefel system gyntaf o'r dechnoleg mewn bron i ddegawd. Cadarnhaodd yr hyn y mae degawdau o astudiaethau dichonoldeb ar draws Aber Hafren, Merswy, a safleoedd eraill yn y DU eisoes wedi'i ddangos; gall prosiectau amrediad llanw sydd wedi'u lleoli'n dda ddarparu nid yn unig ynni ond sefydlogrwydd grid, amddiffyn rhag llifogydd, creu cynefinoedd a manteision economaidd hirdymor.

Roedd adroddiad NESO yn nodi trobwynt i'r sector ond datgelodd hefyd fwllch critigol rhwng sut mae prosiectau amrediad llanw yn cael eu modelu ar lefel genedlaethol, a sut maen nhw'n cael eu cynllunio, eu caniatáu, a'u hariannu gan ddatblygwyr ar lawr gwlad.

CYFLAWNI AMREDIAD LLANW

Mae'r dystiolaeth ar gyfer harneisio amrediad llanw Aber Hafren wedi cael ei harchwilio'n helaeth gan Gomisiwn Aber Hafren. Ar ôl blwyddyn o ymgysylltu â mwy na 500 o unigolion ar draws dros 200 o sefydliadau, daeth i'r casgliad bod datblygu'r dechnoleg yn Aber Hafren yn ymarferol.

Barnodd y Comisiwn, er na ddylid mynd ar drywydd morglawdd mawr ar hyn o bryd, y byddai datblygu lagŵn masnachol hyfyw, a allai ddod y cyntaf yn y byd, yn cynhyrchu trydan carbon isel sylweddol ac yn darparu llwyfan i werthuso'n llawn effaith amgylcheddol prosiect ar raddfa lawn.

Ers hynny, mae'r Comisiwn wedi cyflwyno nifer o argymhellion. Maent yn cynnwys cyd-fynd â pholisi Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru, gan gynnwys amrediad llanw yng Nghynllun Ynni Gofodol Strategol NESO, a phrosiect arddangos dan arweiniad Cymru, a gyd-ddyluniwyd gan beirianwyr ac amgylcheddwyr.

Yn hollbwysig, mae'r Comisiwn yn galw am asesu amrediad llanw ar yr un telerau sy'n seiliedig ar dystiolaeth â seilwaith mawr arall, er gyda model ariannu gwahanol.

Mae prosiectau amrediad llanw yn gynlluniau seilwaith enfawr, sy'n gofyn am wariant cyfalaf enfawr ymlaen llaw. Mesurir eu hoes weithredol mewn degawdau neu ganrifoedd, a gallent ddarparu elw am genedlaethau.

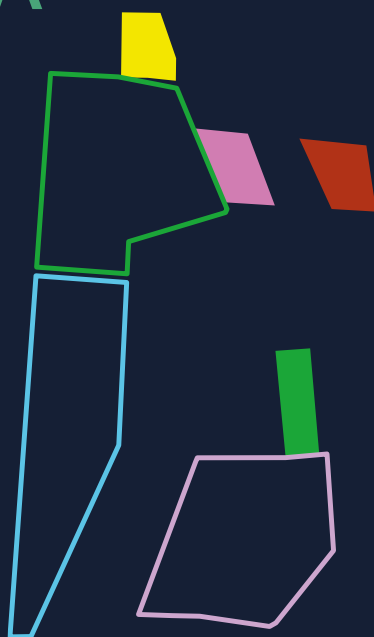
Mae'n golygu nad yw modelau cyllido prosiectau confensiynol o reidrwydd yn llwybr priodol. Nododd modelu NESO fod y model Sylfaen Asedau Rheoleiddiedig (RAB) fel y llwybr mwyaf addawol i fforddiadwyedd ar gyfer cynlluniau amrediad llanw yn y DU. Dyma sut mae dŵr, nwy, rhwydweithiau trydan a ffyrdd yn cael eu hariannu ar hyn o bryd.

Mae'r sylfeini i gyflawni amrediad llanw yng Nghymru yn gadarn yn eu lle - adnodd o'r radd flaenaf, degawdau o dystiolaeth o ddichonoldeb, partneriaethau sefydledig yn barod i weithredu, ac asesiad cenedlaethol sy'n cadarnhau potensial hirdymor y dechnoleg.

Mae'r bennod nesaf bellach yn dibynnu ar droi parodrwydd yn gyflawniad. Mae'n golygu alinio fframweithiau polisi a chyllido, seilio cynllunio ar brofiad byd go iawn, a chefnogi prosiect arloesol Cymru a all ddangos cyflawniad ar raddfa fawr.

Gyda'i gilydd, gallai'r camau hyn symud amrediad llanw o addewid i ymarfer a helpu i lunio dyfodol mwy gwydn i sector Ynni'r Môr Cymru.

YNNI GWYNT AR Y MÔR YN Y MÔR CELTAIDD: PARATOI CYMRU AR GYFER GRADDFA

ARDALOEDD DATBLYGU PROSIECT (PDA)

- PDA 1 - Gwynt Glas - 1500 MW
- PDA 2 - Ocean Winds - 1500 MW
- PDA 3 - Equinor - 1500 MW

SAFLEOEDD PROFIAC ARDDANGOS

- Erebus - 100 MW
- Llŷr 1 - 100 MW
- Llŷr 2 - 100 MW
- White Cross - 100 MW

Mae ynni gwynt ar y môr mewn dyfroedd dyfnach yn cynrychioli un o'r cyfleoedd ynni glân mwyaf i Gymru. Ers 2020, mae ynni gwynt ar y môr yn y Môr Celtaidd wedi symud ymlaen o gysyniadau cynnar i fod yn biblinell gynyddol o brosiectau, gan gynnwys prosiectau profi ac arddangos a'r rownd brydlesu gyntaf ar raddfa fasnachol.

Gyda'i gilydd, mae'r rhain yn ffurfio'r sylfeini ar gyfer defnyddio ynni gwynt arnofiol a dŵr dwfn ar raddfa fawr yn y 2030au.

Mae datblygu ynni gwynt ar y môr yn y Môr Celtaidd yn creu swyddi, yn cryfhau cadwyni cyflenwi Cymru, a gallai sicrhau twf economaidd cynaliadwy i'n cymunedau arfordirol.

PROSIECTAU PROFI AC ARDDANGOS

Prosiectau Profi ac Arddangos yw'r cam cyntaf wrth ddatblygu ynni gwynt ar y môr ar raddfa fawr. Maent yn cynnwys nifer fach o dyrbinau mewn amodau môr go iawn i brofi technoleg, mireinio dulliau gosod, a meithrin hyder ymhlith buddsoddwyr a rheoleiddwyr.

Ar hyn o bryd mae gan y Môr Celtaidd bedwar prosiect Profi ac Arddangos mewn datblygiad: Erebus, White Cross, Llŷr 1 a Llŷr 2.

O ARDDANGOS I RADDFA: ROWND PRYDLESU 5

Mae Rownd Prydlesu 5 Ynni Gwynt ar y Môr yn nodi'r rownd prydlesu masnachol gyntaf ar gyfer ynni gwynt ar y môr yn y Môr Celtaidd. Nododd Ystad y Goron dair Ardal Datblygu Prosiect, pob un yn gallu cynnal capasiti hyd at 1.5 GW. Mae'r cyfanswm o hyd at 4.5 GW yn ddigon i bweru miliynau o gartrefi.

Yn 2025, dyfarnwyd y tri safle i ddatblygwyr, gan nodi carreg filltir bwysig yn y newid o brosiectau cynnar i ddefnydd ar raddfa gigawat.

SBOTOLAU AR BROSIECTAU:

ENW'R PROSIECT: **EREBUS**

DATBLYGWR: **BLUE GEM WIND**

LLEOLIAD: **Y MÔR CELTAIDD**

MATH O BROSIECT: **PROFI AC ARDDANGOS YNNI GWYNT ARNOFIOL AR Y MÔR**

MAINT Y PROSIECT – **100 MW, DIGON I BWERU HYD AT 100,000 O GARTREFI**

Fel y prosiect ynni gwynt arnofiol ar y môr mwyaf datblygedig yn Nyfroedd Cymru, mae Erebus wedi chwarae rhan allweddol wrth feithrin hyder mewn ynni gwynt arnofiol ar y môr.

Ym mis Ionawr 2026, sicrhodd y prosiect Gontract ar gyfer Gwahaniaeth drwy Rownd Dyrannu 7 Llywodraeth y DU. Mae hyn yn darparu sicrwydd referniw hirdymor ac yn symud y prosiect tuag at benderfyniad buddsoddi terfynol cyn y gall y gwaith adeiladu a gweithredu ddechrau.

Roedd sicrhau Contract ar gyfer Gwahaniaeth yn AR7 yn garreg filltir allweddol i Erebus, gan ddarparu'r sicrwydd sydd ei angen i symud y prosiect ymlaen. Mae prosiectau profi ac arddangos fel Erebus yn hanfodol i alluogi defnyddio prosiectau masnachol yn y dyfodol a sicrhau bod Cymru wedi'i sefydlu fel rhan ganolog o ddyfodol gwynt arnofiol y DU a'r byd."

Kerry Hayes, Rheolwr Ymgysylltu Gwleidyddol, Blue Gem Wind

SBOTOLAU AR DECHNOLEG

TECHNOLEG: **PELAFLEX**

DATBLYGWR: **MARINE POWER SYSTEMS**

CYMHWYSIAD: **YNNI GWYNT AR Y MÔR DŴR DWFN**

Mae tua 80% o adnoddau ynni gwynt ar y môr y byd mewn dyfroedd sy'n ddyfnach na 60 metr, lle mae'n gostus iawn gosod tyrbinau gwaelod sefydlog confensiynol. Yn hanesyddol, mae defnyddio ynni gwynt ar y môr yn y dyfroedd dyfnach hyn wedi bod yn gymhleth, yn gostus ac yn anodd ei raddio.

Mae Marine Power Systems, sydd wedi'i leoli yn Abertawe, wedi bod yn mynd i'r afael â'r heriau hyn. Mae eu technoleg PelaFlex yn ddatrysiad platfform dŵr dwfn hyblyg sydd wedi'i gynllunio i ddarparu cost-ffeithlonrwydd, cynhyrchiant a defnydd ar raddfa fawr.

Ym mis Mawrth 2026, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru fuddsoddiad o £8 miliwn yn Marine Power Systems, a fydd yn cefnogi'n uniongyrchol drawsnewidiad y cwmni o ddatblygu uwch-dechnoleg tuag at ddefnydd masnachol a chynhyrchu ar raddfa ddiwydiannol.

Mae PelaFlex wedi'i gynllunio'n benodol i ddatgloi ynni gwynt ar y môr dŵr dwfn, lle mae'r rhan fwyaf o adnoddau gwynt y byd.

Gyda'r gefnogaeth hon gallwn gyflymu masnacheiddio, graddio defnydd, a helpu i sefydlu'r DU fel canolfan fyd-eang ar gyfer arloesi a gweithgynhyrchu gwynt dŵr dwfn. Mae'n gam catalytig tuag at wneud ynni gwynt ar y môr dŵr dwfn yn realiti ymarferol ar raddfa ddiwydiannol.

Dr. Gareth Stockman, Prif Swyddog Gweithredol, Marine Power Systems

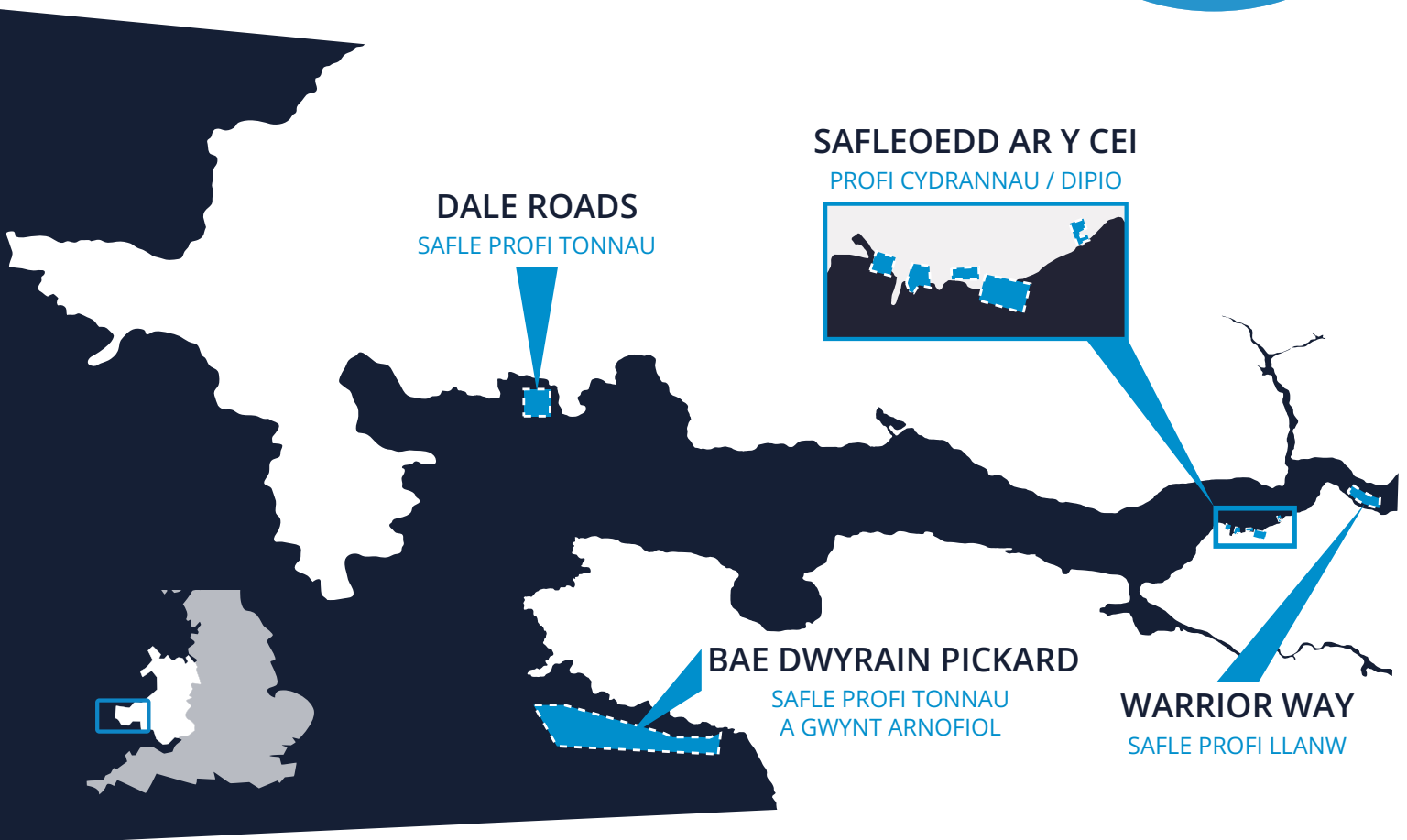

Mae technolegau fel PelaFlex yn gyfle gwerthfawr i gefnogi twf cadwyn gyflenwi Cymru a'r diwydiant lleol. Wrth i weithgarwch gwynt ar y môr yn y Môr Celtaidd fynd rhagddo, y mwyaf o dechnolegau y gellir eu datblygu, eu cynhyrchu a'u cefnogi yng Nghymru fydd yn dylanwadu ar faint o werth economaidd a gedwir yn lleol.

Mae parhau i gael prosiectau ar y gweill yn hanfodol i gynnal momentwm yn rhanbarth y Môr Celtaidd, a dylai mecanweithiau fel cynllun Contractau ar gyfer Gwahaniaeth Llywodraeth y DU barhau i alluogi prosiectau i symud ymlaen.

Mae'r cyfle'n glir; yr her nawr yw sicrhau bod Cymru'n barod i gyflawni ar raddfa fawr a sicrhau'r manteision hirdymor sy'n dod gydag ef.

META: ARWAIN ARLOESI YNG NGHYMRU

15 RHAGLEN BROFI
LWYDDIANNUS

55,500 AWR O
BROFI

>£10 MILIWN GWARIANT YMCHWIL A DATBLYGU YN
GYSYLLTIEDIG Â RHAGLENNI PROFI

Mae sector Ynni'r Môr Cymru yn esblygu'n gyflym, ond mae datgloi ei botensial llawn yn gofyn am ostyngiadau costau pellach ac atebion i heriau peirianneg allweddol.

Ar draws Cymru, mae prosiectau arloesol eisoes yn gwthio ffiniau.

Ochr yn ochr â phrifysgolion blaenllaw Cymru a'r Offshore Renewable Energy Catapult, mae safleoedd profi fel Ardal Profi Ynni'r Môr (META) yn Sir Benfro, a Pharth Arddangos Llanw Morlais yng Ngogledd Cymru, yn allweddol i angori ymchwil, datblygu ac arloesi yng Nghymru. Mae'r ddau'n weithredol yn denu buddsoddiad mewnol ac yn helpu cwmnïau i ddatblygu cynhyrchion a gwasanaethau newydd ar gyfer y farchnad ynni'r môr.

Mae META, Ardal Profi Ynni'r Môr Cymru, yn brosiect unigryw sy'n cefnogi technoleg ynni'r môr ac yn sbarduno arloesi drwy leihau'r amser, y gost a'r risgiau sy'n gysylltiedig â defnyddio technolegau ynni'r môr newydd.

Yr unig gyfleuster o'i fath yng Nghymru, mae'n cynnwys wyth safle profi sydd wedi cael cydsyniad ymlaen llaw sy'n cynnig amodau delfrydol i ddatblygwyr technoleg ac ymchwilwyr cynnar brofi a dilysu technolegau newydd.

Yn ystod y misoedd diwethaf, mae META wedi cynnal sawl rhaglen brofi arloesol.

CAUDAL ENERGY

Profodd Caudal Energy eu trawsnewidydd ynni'r llanw aflonyddgar, sy'n defnyddio asgell fel cynffon morfil i ddal ynni o lif y llanw. Yn wahanol i dyrbinau llanw, mae'n gweithio mewn llanw canolig sy'n llawer mwy toreithiog, gan amlygu y gall technolegau arloesol agor safleoedd a marchnadoedd newydd a anwybyddwyd o'r blaen.

C-GEN A PHRIFYSGOL ABERTAW

Profodd C-GEN Engineering eu generadur trydanol arloesol gan ddefnyddio tyrbin llanw Prifysgol Abertawe. Gall y ddyfais C-GEN drawsnewid ynni adnewyddadwy araf, pwerus, fel ceryntau llanw, yn drydan glân fforddiadwy. Mae eu dyluniad arloesol yn hawdd i'w raddio a'i atgyweirio a gallai dorri costau ynni ffrwd lanw hyd at 30%.

DOLPHYN HYDROGEN

Gan gydweithio ag Altrad Babcock, cynhaliodd Dolphyn Hydrogen dreialon môr ym META i arddangos eu technoleg cynhyrchu hydrogen. Dyma oedd y defnydd cyntaf o'i fath yn y DU, gan brofi y gellir cynhyrchu hydrogen o ddŵr y môr yn ddiogel ac yn ddibynadwy mewn amgylchedd morol arnofiol.

PROSIECTAU ARLOESOL ERAILL YNG NGHYMRU

MONITRO AMGYLCHEDDOL MORLAIS

Mae Morlais yn arwain y ffordd gydag ymchwil ac uwch-dechnoleg i fonitro ac amddiffyn bywyd gwylt o amgylch tyrbinau llif llanw, yn enwedig mamaliaid morol ac adar môr. Mae eu gwaith arloesol yn cyfrannu at ein dealltwriaeth wyddonol a bydd yn helpu i ddatgloi caniatâd ynni llanw o amgylch Cymru a'r DU.

PRIFYSGOL ABERTAW

Mae Prifysgol Abertawe wedi bod yn gweithio gyda datblygwyr technoleg ar draws ynni'r tonnau, gwynt a llanw. Mae eu hymchwil eu hunain ar ddeunyddiau hyblyg wedi cynnwys rig profi mewnol a dulliau arolygu o bell newydd gan ddefnyddio 'Arcboat' i leihau'r costau, allyriadau a risgiau lechyd a Diogelwch sy'n gysylltiedig ag arolygon ar y môr.

OFFSHORE RENEWABLE ENERGY CATAPULT

Mae ORE Catapult wedi dod yn biler ar gyfer ymchwil ac arloesi ynni ar y môr yng Nghymru, gyda gwaith diweddar yn canolbwyntio ar ddatblygu gwasanaethau amgylcheddol clyfar. Maent yn arwain prosiectau effaith uchel fel y prosiect Subsea Soundscape (S3), sy'n ymchwilio i amodau sŵn tanddwr a phresenoldeb mamaliaid y môr ar draws y Môr Celtaidd i helpu i leihau'r risg o gael cydsyniad ynni gwynt arnofiol ar y môr yn y dyfodol.

ADEILADU EIN GWEITHLU AR GYFER Y DYFODOL

Wrth i brosiectau Ynni'r Môr Cymru fynd rhagddynt, bydd angen cenhedlaeth newydd sbon o weithwyr ar y sector.

Ar draws Cymru, mae ysgolion a cholegau eisoes yn gweithio gyda diwydiant i gyflwyno pobl ifanc i yrfaedd mewn ynni'r môr ac ynni adnewyddadwy.

Mae darparwyr addysg bellach yn ehangu rhaglenni peirianeg ac ynni adnewyddadwy i sicrhau bod dysgwyr yn ennill sgiliau ymarferol.

Ac ochr yn ochr â rhaglenni addysg, mae mentrau rhanbarthol yn dadansoddi anghenion gweithlu'r sector ynni yn y dyfodol i sicrhau bod y ddarpariaeth hyfforddiant yn cadw i fyny â thwf y diwydiant.

Cefnogwyd 20 o fyfyrwyr prifysgol i fynychu cynhadledd MEW2026 diolch i Awel y Môr.

● **110+** O DECHNEGWYR YNNI GWYNT AR Y MÔR WEDI'U HYFFORDDI YNG NGHYMURU – GYDA PHOB MYFYRIWR GRADDEDIG BELLACH YN GWEITHIO YN Y DIWYDIANT

● **95%** O YSGOLION CYNRADD AR YNYS MÔN WEDI YMGYSYLLTU Â RHAGLENNI GYRFAOEDD YNNI'R MÔR TRWY MORLAIS

● **45%** O GYNNYDD MEWN DIDDORDEB MEWN GYRFAOEDD PEIRIANEG YMHLITH MERCHED YN SIR BENFRO

● ANGHENION Y GWEITHLU YN CAEL EU MAPIO
25 MLYNEDD YMLAEN LLAW

Yn ystod y ddwy flynedd ddiwethaf, rydym wedi gweld newid clir yn agweddau ein myfyrwyr tuag at yrfaedd ynni'r môr ac ynni adnewyddadwy. Mae dysgwyr yn llawer mwy ymwybodol o gyfleoedd yn y dyfodol, ac mae llawer bellach yn chwilio am brentisiaethau sy'n gysylltiedig â sectorau ynni adnewyddadwy ac ynni carbon isel.

Mae'r awydd yno - rhaid i fuddsoddiad diwydiant nawr drosi'n gyflogaeth weladwy o ansawdd uchel os ydym am gadw'r dalent hon yn lleol.

Hayley Williams, Rheolwr Datblygu'r Cwricwlwm, Coleg Sir Benfro

SGILIAU AC ALLGYMORTH MORLAIS – MENTER MÔN MORLAIS

Cefnogi datblygu gweithlu lleol ar gyfer prosiectau ynni'r llanw

- Ymgysylltu â 95% o'r holl ysgolion cynradd ar Ynys Môn
- Allgymorth i bob ysgol uwchradd
- Partneru yn Rhaglen Interniaeth Dyfodol Morol Ystad y Goron

CYNGHRAIR SPARC – SIR BENFRO

Rhaglen ymgysylltu STEM arobryn yn cysylltu ysgolion, addysgwyr a diwydiant

- 89 o gyfleoedd ymgysylltu â diwydiant wedi'u darparu
- Mwy o bobl yn cymryd rhan mewn STEM mewn ysgolion sy'n cymryd rhan
- Cynyddodd diddordeb mewn gyrfaoedd peirianeg ymhlith merched 45%

ACADEMI HYFFORDDI FLOW Y MÔR CELTAIDD – COLEG CASTELL-NEDD PORT TALBOT

Datblygu sgiliau arbenigol ar gyfer ynni gwynt arnofiol ar y môr

- Cyfleusterau hyfforddi FLOW pwrpasol yn cael eu datblygu
- Wedi'i gefnogi gan Gynllun Sbarduno Cadwyn Gyflenwi Ystad y Goron
- Yn canolbwyntio ar sgiliau peirianeg aml-ddisgyblaethol

CYRCHFAN YNNI ADNEWYDDADWY – COLEG SIR BENFRO

Paratoi dysgwyr peirianeg ar gyfer gyrfaoedd mewn ynni gwynt ar y môr ac ynni'r môr.

- Mae myfyrwyr yn cael profiad drwy weithdai, ymweliadau safle a heriau diwydiant
- Mae Cwricwlwm Peirianeg Lefel 3 bellach yn cynnwys ynni adnewyddadwy
- Mae partneriaid diwydiant yn cynnwys RWE, Blue Gem Wind ac ORE Catapult

HYFFORDDIANT YNNI GWYNT AR Y MÔR – COLEG LLANDRILLO

Rhaglen hyfforddi technegwyr tyrbinau ynni gwynt ar y môr gyntaf Cymru

- Sefydlwyd yn 2012 gyda RWE
- 110 o brentisiaid wedi'u hyfforddi ac yn gweithio mewn ynni gwynt ar y môr
- 40 o brentisiaid wedi cofrestru ar hyn o bryd

PROSIECT SGILIAU YNNI 2050 – COLEG SIR BENFRO

Mae prosiect Sgiliau Ynni Sir Benfro 2050, a gefnogir gan Gynllun Sbarduno Cadwyn Gyflenwi Ystad y Goron ac a arweinir gan Apollo ar ran Coleg Sir Benfro, yn archwilio sut y bydd angen i weithlu ynni'r ardal esblygu dros y 25 mlynedd nesaf.

STORI CADWYN GYFLENWI CYMRU

Mae adeiladu cadwyn gyflenwi alluog yn hanfodol i gefnogi cyflwyno prosiectau ynni'r môr yn y dyfodol yng Nghymru. Ond mae busnesau a chymunedau Cymru yn debygol o elwa hefyd.

Bydd tyfu'r diwydiant yng Nghymru yn rhoi cyfle i fusnesau lleol sicrhau contractau, creu swyddi medrus a chyflog da yn ein cymunedau, a sicrhau bod mwy o'r buddsoddiad sy'n gysylltiedig ag ynni adnewyddadwy ar y môr yn cael ei gadw yma yng Nghymru.

Gyda threftadaeth ddiwydiannol gref, mae busnesau Cymru eisoes mewn sefyllfa dda i gefnogi'r sector. Ond mae gallu'r gadwyn gyflenwi yn gofyn am welededd o'r galw yn y dyfodol, ymgysylltu'n gynnar â datblygwyr, cefnogaeth wedi'i thargedu i helpu cwmnïau i fodloni safonau'r diwydiant, a hyder y bydd buddsoddiad mewn cyfleusterau, offer a datblygu'r gweithlu yn cael ei gynnal dros amser.

Mae cynnydd da yn cael ei wneud. Mae'r gadwyn gyflenwi eisoes yn dangos gallu, ac mae sawl cwmni o Gymru wedi sicrhau cefnogaeth sylweddol, gan eu gosod eu hunain ar gyfer y defnydd masnachol sydd ar ddod.

Ar ddechrau'r flwyddyn hon, cyhoeddwyd bod tri chwmni o Gymru yn dderbynwyr Rhaglen Cymorth Cyfleusterau Gweithgynhyrchu Partneriaeth Twf Ynni Gwynt ar y Môr, fel y nodir isod.

Bydd pob un o'r cwmnïau'n derbyn cyfran o bot ariannu gwerth £1.2 miliwn a gynlluniwyd i gyflymu buddsoddiad mewn gweithgynhyrchu ynni gwynt ar y môr.

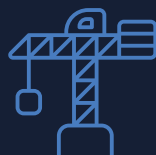
Mewn manau eraill mae ffurfio Celtico, consortiwm sy'n cynnwys 13 o gwmnïau yn Ne Cymru ac yn cynrychioli 1,400 o weithwyr medrus, yn arwydd o sut mae'r gadwyn gyflenwi yn addasu. Gyda throsiant o £250 miliwn gyda'i gilydd, mae'r cwmnïau peirianeg, gweithgynhyrchu a gwasanaethau morol sefydledig hyn yn gosod eu hunain gyda'i gilydd i gipio gwaith na allai unrhyw gwmni unigol gynnig amdano ar ei ben ei hun.

Mae **KING SITE SERVICES (SW) LTD** yn bwriadu datblygu cyfleuster gweithgynhyrchu pwrpasol ym Mhort Talbot, De Cymru, i gynhyrchu dur eilaidd ardstyedig EN1090, offer codi a thrin, a gwaith dros dro ar gyfer Sector Ynni Gwynt ar y Môr yn y DU, gyda ffocws ar FLOW.

Mae **MAINSTAY MARINE SOLUTIONS** yn creu cyfleuster gosod deunyddiau a storio offer newydd, gan ganiatáu i'r cwmni gyflawni rhaglenni adeiladu aml-long fawr a chreu mwy na 30 o swyddi yn Noc Penfro.

Mae **MARINE POWER SYSTEMS** yn bwriadu defnyddio'r cyllid i fwrw ymlaen â gwaith datblygu cynnar ar gyfer cyfleuster gweithgynhyrchu ar gyfer gosod eu platform ynni gwynt ar y môr PelaFlex ar gyfer prosiectau dŵr dwfn

GWNEUD CYMRU'N FFIT AR GYFER YNNI ADNEWYDDADWY AR Y MÔR

F4OR

Fit For Offshore
Renewables

Ym mis Hydref 2025, dewiswyd 11 cwmni arall hefyd ar gyfer rownd diweddaraf rhaglen parodrwydd ynni gwynt ar y môr ORE Catapult, sef Fit for Offshore Renewables (F4OR).

Mae trydydd fersiwn rhaglen F4OR Cymru yn canolbwyntio'n benodol ar fusnesau yn rhanbarth Bae Abertawe, gyda chefnogaeth gan Ystad y Goron a Rhaglen Sgiliau a Thalent Bargen Ddinesig Bae Abertawe.

Mae F4OR yn gweithio gyda chwmnïau cadwyn gyflenwi sy'n anelu at dorri i mewn i'r sector ynni adnewyddadwy ar y môr, ehangu eu presenoldeb presennol yn y diwydiant, neu wneud y newid i ynni adnewyddadwy o sectorau fel olew a nwy.

Credyd Llun: Pembroke Port

PORTHLADDOEDD: DATGLOI EIN POTENSIAL AR Y MÔR

Boed yn ynni gwynt ar y môr neu'n ffrwd lanw, mae darparu ynni adnewyddadwy ar y môr ar raddfa fawr yn gofyn am ddwy gydran hanfodol; porthladdoedd galluog a seilwaith grid.

Gan gynnig mynediad uniongyrchol i ddŵr dwfn, cysylltiadau trafniadaeth da, ac ecosystem sy'n tyfu o bartneriaid diwydiannol, academaidd a chadwyn gyflenwi, mae Cymru'n naturiol yn cynnig lleoliad delfrydol i gefnogi'r sector ynni adnewyddadwy morol sy'n tyfu.

Mae porthladdoedd yn elfen hanfodol, gan alluogi cydosod, integreiddio, defnyddio, a gweithrediadau a chynnal a chadw hirdymor, ac mae eu hargaeledd a'u gallu yn llunio'n uniongyrchol yr hyn y gellir ei gyflawni, pa mor gyflym, ac am ba gost.

Yn enwedig ar gyfer technolegau sy'n dod i'r amlwg, mae eglurder cynnar ar rolau porthladdoedd a buddsoddiad yn hanfodol. Mae angen hyder ar borthladdoedd i fuddsoddi cyn cyflawni prosiectau, tra bod angen sicrwydd ar ddatblygwyr y bydd cyfleusterau ar gael pan fo angen. Heb yr aliniad hwn, mae prosiectau mewn perygl o oedi, cynnydd mewn costau, neu symud i borthladdoedd y tu allan i Gymru, gan beryglu colli budd economaidd i Gymru.

PORT TALBOT

Mae cynlluniau ar waith i drawsnewid Port Talbot yn ganolfan ddiwydiannol strategol ar gyfer ynni gwynt arnofiol ar y môr yn y Môr Celtaidd, gan ddarparu'r capasiti gweithgynhyrchu, cydosod a threfnu ar raddfa fawr sydd ei angen i gyflawni prosiectau FLOW ar raddfa gigawat.

PORTHLADD MOSTYN

Hanes profedig mewn cydosod, gosod a gweithredu a chynnal a chadw tyrbinau, gyda buddsoddiad newydd mewn ceiau trwm a manau gosod. Gallai'r ehangu ychwanegu 350 o swyddi a gosod y porthladd ar gyfer gweithgareddau ynni gwynt ar y môr Môr Iwerddon.

CAERGYBI

Dociau dŵr dwfn, gwasanaethau integreiddio ac arloesi digidol / logisteg

PORTHLADD PENFRO

Wedi'i leoli'n ddelfrydol ar gyfer ardaloedd datblygu prosiectau'r Môr Celtaidd, llithrfa 66 metr wedi'i hehangu, 6.5 hectar o ofod gosod newydd, canolfannau gwasanaeth gweithredu a chynnal a chadw a mynediad uniongyrchol at dalent peirianeg.

PORTHLADDOEDD RHYDD YNG NGHYMRU

Mae dau Borthladd Rhydd strategol bellach yn weithredol yng Nghymru gyda safleoedd treth dynodedig: Porthladd Rhydd Ynys Môn a Phorthladd Rhydd Celtaidd, sy'n cwmpasu Port Talbot ac Aberdaugleddau.

Mae'r Rhaglen Porthladdoedd Rhydd yng Nghymru yn fenter ar y cyd rhwng Llywodraethau Cymru a'r DU, wedi'i chynllunio i hyrwyddo adfywio a chreu swyddi o ansawdd uchel, sefydlu canolfannau cenedlaethol ar gyfer masnach a buddsoddiad byd-eang a chynnig cymhellion masnachol.

Y GRID: SICRHAU DYFODOL YNNI ADNEWYDDADWY AR Y MÔR

Heb sicrwydd cynnar ynghylch cysylltiadau grid, ni all prosiectau symud ymlaen yn hyderus. Mae penderfyniadau clir ac amserol ynghylch capasiti grid a dyddiadau cysylltu yn hanfodol i alluogi buddsoddiad, atal oedi, a sicrhau bod prosiectau ynni adnewyddadwy ar y môr yn cael eu cyflawni ar raddfa fawr.

Mae Cymru ar y llwybr i drydaneiddio ac mae ganddi'r potensial i ddarparu ynni glân nid yn unig i'w phoblogaeth ei hun ond hefyd i wneud cyfraniad mawr at y galw am ynni ledled y DU.

Rhaid i'r Gweithredwr System Ynni Genedlaethol gymryd cynnig Cymru o ddifrif a sicrhau bod gwelliannau i seilwaith y grid yn cadw i fyny ag uchelgais y diwydiant a pholisi'r Llywodraeth

Jay Sheppard, Uwch Rheolwr Prosiect, Ynni'r Môr Cymru

Bydd cyflawni uwchraddiadau grid cyn eu defnyddio yn gofyn am gydlynw agos rhwng Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU, Gweithredwr y System Ynni Genedlaethol, Ystad y Goron a Diwydiant.

Bydd penderfyniadau a wneir yn ystod tymor nesaf y Senedd yn hanfodol wrth sicrhau bod buddsoddiad rhwydwaith yn mynd rhagddo ochr yn ochr â phrydlesu a defnyddio prosiectau ynni adnewyddadwy ar y môr oddi ar arfordir Cymru yn y dyfodol.

DATHLU 10 MLYNEDD O YNNI'R MÔR CYMRU

Rheolwr Rhaglen Ynni'r Môr Cymru, Tom Hill,
yn myfrio ar y degawd diwethaf o gyflawni.

Yn 2016, astudiaethau dichonoldeb a chynlluniau peilot cynnar oedd prif bwnc ynni'r môr yng Nghymru, gyda llawer o sôn am potensial hirdymor. Roedd y cyfle yn glir, ond roedd y gweithgaredd yn dameidiog, roedd diffyg polisi ac roedd cyflawni yn freuddwyd ar gyfer y dyfodol.

Yng Ngorllewin Cymru, roedd grŵp bach o unigolion penderfynol o'r enw Ynni'r Môr Sir Benfro yn gweithio'n dawel y tu ôl i'r llenni. Eu ffocws oedd cysylltu pobl, meithrin ymddiriedaeth a helpu'r llywodraeth i ddeall y cyfle a'r realiti o gyflawni ynni'r môr yn nyfroedd Cymru. Fe wnaethant sylweddoli'n gyflym, os oedd Cymru am arwain, fod angen platfform cenedlaethol arni, a ganwyd Ynni'r Môr Cymru (MEW).

Yn yr un flwyddyn daeth cam aruthrol i'r diwydiant sy'n anodd ei orbwysleisio - blaenoriaethwyd €100.4 miliwn o Gronfeydd Strwythurol yr UE ar gyfer y sector. Bu i'r arian ddatgloi parthau arddangos, gweithgaredd ymchwil a seilwaith hanfodol. Cefnogodd brosiectau fel Prosiect Morol Doc Penfro gwerth £60 miliwn, a gwblhawyd yn 2024, ac Ardal Profi Ynni'r Môr (META) Cymru, a ddaeth yn gwbl weithredol yn 2021. Ar Ynys Môn, trodd y cyllid freuddwydion yn realiti, gan roi'r olwynion ar waith i adeiladu un o'r parthau ffrwd lanw mwyaf a ganiatawyd yn Ewrop, sef Morlais.

Mae momentwm o fewn y sector wedi parhau i dyfu'n gyson yn ystod y 10 mlynedd diwethaf, ac felly hefyd Ynni'r Môr Cymru. Er ein bod yn dîm bach, rydym bellach yn cynrychioli mwy nag 80 o sefydliadau, ac mae ein cynhadledd flynyddol wedi dod yn ddigwyddiad mwyaf y DU sy'n ymroddedig i ynni adnewyddadwy morol. Mae ein rhwydwaith wedi creu rhywbeth nad oedd yn bodoli o'r blaen; ffordd ymarferol, gydlynol o gydweithio.

Rydym wedi datblygu perthnasoedd dibynadwy â Llywodraeth Cymru ac wedi dod yn llwybr allweddol i lunwyr polisi ymgysylltu'n uniongyrchol â'r diwydiant. Mae ein hadborth gonest a diduedd yn helpu'r llywodraeth i ddeall y realiti ymarferol, y cyfleoedd a'r heriau sy'n wynebu'r sector, ac mae ein hyblygrwydd yn golygu y gallwn ymateb yn gyflym, cynnull y bobl gywir ac arbed amser i'r diwydiant a llunwyr polisi.

On dros y 10 mlynedd diwethaf, mae ein rôl wedi ymestyn ymhell y tu hwnt i gydlynu. Yn 2018, dechreuodd Ynni'r Môr Cymru, yn weithredol, lunio trafodaethau polisi cenedlaethol, gan sicrhau bod y sector yng Nghymru wedi'i gynrychioli'n gywir mewn penderfyniadau. Talodd y gwaith hwn ar ei ganfed, pan, mewn moment garreg filltir yn 2021, cyhoeddodd llywodraeth y DU ffens neilltuedig gwerth £20 miliwn ar gyfer ffrwd lanw, y mae ei heffaith yn dal i gael ei theimlo heddiw.

Trwy'r fforymau yr ydym yn eu gweithredu, a thrwy gydweithio'n agos ag Ystad y Goron, yr Adran Diogelwch Ynni a Sero Net, ac yn fwy diweddar Great British Energy a'r Gronfa Cyfoeth Genedlaethol, rydym yn parhau â'r gwaith pwysig hwn heddiw.

Ac rydym wedi cael effaith sylweddol. Mae tua 80% o ymholiadau rhyngwladol cychwynnol i ynni'r môr Cymru bellach yn dod drwy Ynni'r Môr Cymru. Rydym yn gweithredu fel y pwynt cyswllt cyntaf, gan helpu sefydliadau i ddeall y dirwedd, gwneud cysylltiadau a nodi ble maen nhw'n ffitio. Rydym hefyd yn sicrhau bod busnesau Cymru yn y sefyllfa orau i elwa wrth i'r sector dyfu.

Mae llawer wedi newid yn y degawd diwethaf, ac nid adnoddau na chyllid yn unig sy'n gyfrifol, ond cydweithio hefyd. Parodrwydd datblygwyr i rannu gwybodaeth, parodrwydd llunwyr polisi i wrando, porthladdoedd i fuddsoddi, a chymunedau i gofleidio cyfleoedd newydd yw hyn.

Mae Ynni'r Môr Cymru yn falch o ddarparu'r lle i ddal y perthnasoedd hyn at ei gilydd, ac mae'n parhau i fod yn bartner ymarferol a dibynadwy i'r sector, gan helpu'r llywodraeth, diwydiant a chymunedau i symud ymlaen gyda'i gilydd. Bydd y degawd nesaf yn gofyn am raddfa, buddsoddiad a chydweithio parhaus, ond mae'r sylfaen yn ei lle'n gadarn.

Fel gwlad, efallai ein bod yn fach, ond mae'r cynnydd a welwyd yng Nghymru yn ystod y degawd diwethaf yn unig eisoes yn profi ein bod yn ddigon mawr i wneud gwahaniaeth.

Mae ein stori'n parhau...

SYLWADAU CLOI

Diolch i bawb sydd wedi helpu i lunio'r adroddiad hwn, ac i'r rhai sy'n parhau i hyrwyddo twf sector Ynni'r Môr Cymru.

Wrth i ni fyfyrio ar adroddiad eleni, mae'n amlwg bod pethau'n disgyn i'w lle i Gymru. Mae'r buddsoddiad, y swyddi, y seilwaith, y sgiliau a'r prosiectau eu hunain yn cyd-fynd, ac yn dechrau cefnogi ei gilydd, gan greu ymdeimlad gwirioneddol o fomentwm.

Mae ymdeimlad cynyddol o gydlyniant o fewn y sector, gyda mwy o bobl yn cymryd rhan, mwy o sefydliadau wedi'u cysylltu, a synnwyr cliriach o gyfeiriad nag oedd hyd yn oed ychydig flynyddoedd yn ôl.

Wrth i Ynni'r Môr Cymru ddathlu ei ddegfed flwyddyn, rydym yn nodi degawd o ddod â phobl ynghyd, annog cysylltiadau, a helpu i greu'r amodau i'r sector ffynnu.

Daeth yr un egni drwodd yng Nghynhadledd MEW eleni yn Llandudno. Teimlai'r sgysiau'n fwy ffocysedig, yn fwy ymarferol, ac yn canolbwyntio llawer mwy ar sut mae pethau'n cael eu cyflwyno.

Ond bydd y cam nesaf yn gofyn mwy gan bawb sy'n cymryd rhan. Mae yna biblinell wirioneddol o brosiectau nawr, a gallu cynyddol i'w cyflawni, ond bydd gwneud iddyn nhw ddigwydd yn dibynnu ar bethau'n cyd-fynd ar yr amser iawn. Grid, porthladdoedd, buddsoddiad, polisi, rhaid i bob dim symud gyda'i gilydd.

Mae rhwystrau enfawr i'w goresgyn o hyd, ond mae Cymru'n fwy parod nag erioed.

Mae'r deng mlynedd diwethaf wedi bod yn ymwneud â rhoi sylfeini yn eu lle, nawr mae'n bryd troi hynny'n rhywbeth go iawn, gyda manteision go iawn i bobl Cymru.

NODYN GAN Y GOLYGYDD AR DDILYSRWYDD DATA

Mae canfyddiadau'r adroddiad hwn yn seiliedig ar ddata a gasglwyd o arolwg aelodaeth flynyddol Ynni'r Môr Cymru.

Rydym yn adolygu ein ffigurau bob blwyddyn, yn seiliedig ar y wybodaeth ddiweddaraf a'r data hanesyddol, gan ganiatáu inni lunio darlun llawn o'r manteision economaidd-gymdeithasol sy'n datblygu a grëwyd gan y sector ynni'r môr.

Y ffigurau yw ein hasesiadau gorau o fis Ebrill 2026, ac nid ydym yn derbyn atebolrwydd am ddefnyddio'r data.

Yn ystod y dadansoddiad, caiff data ei wirio'n drylwyr am unrhyw anghysondebau. Mewn rhai achosion, gall newidiadau mewn gwerthoedd a adroddwyd a dyraniadau gwariant effeithio ar werthoedd a gyflwynwyd yn y gorffennol.

Gwneir diweddariadau a chywiriadau yn unol â hynny.

Mae dilysrwydd data yn dibynnu'n fawr ar ansawdd a maint ymatebion yr arolwg. Er ein bod yn derbyn gwybodaeth gan y rhan fwyaf o'n haelodau gweithredol, mae rhai'n dewis peidio â datgelu rhai newidynnau, neu, mae'n well ganddynt beidio â gwneud hynny. Felly, gan dybio bod y data a geir yn gywir ar lefel y sefydliad, mae'n debygol y bydd cyfanswm y gwerthoedd a gyflwynir yn yr adroddiad hwn yn is na'r gwerthoedd yn y byd go iawn.

Mae'r data a gyflwynir yn yr adroddiad hwn wedi'i agregu a'i wneud yn anhysbys i ddiogelu buddiannau masnachol ein haelodau.

META: Marine Energy Test Area

Pembrokeshire Demonstration Zone

- Erebus
- Llŷr 1
- Llŷr 2
- White Cross

- Gwynt Glas
- Equinor
- Ocean Winds

	Gwynt
	Ffrwd Lanw
	Ton

Designed & Printed by bluefindesigns.co.uk

Ynni'r Môr Cymru wedi'i ddatblygu gyda balchder gan Fforwm Arfordir Sir Benfro

Mae Ynni'r Môr Cymru (MEW) a'i brosiectau cysylltiedig, gan gynnwys META, yn cael eu gweithredu gan Fforwm Arfordir Sir Benfro. Mae Fforwm Arfordir Sir Benfro yn gwmni buddiant cymunedol, wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr gyda'r rhif cwmni 08447094. Swyddfa gofrestredig: Pier House, Pier Road, Doc Penfro, Sir Benfro, SA72 6TR.